

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

9823

ԻՆՉՊԵՍ ԲԱԾԽԵԼ ԲԵՐՔԸ ԿՈԼԽՈԶՆԻԿՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ

(ԽԱՅՄ ՇՈՂԺՈՂԿՈՄԱՏԻ, ԿՈԼՏՆՏԿԵՆՏՐՈՆԻ ՑԵՎ
ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍԻ ՑԵՐԿՐԱՅԻՆ ՇՈՂՎԱՐՁՈՒԹՅԱՆ
ՈՒ ԶԵՆՈՐԱՌՈՒԹՅԱՆ ՎՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ)

334.6
Ի-62

ԽԱՅՄ ԺՈՂՈՎՐԴ. ԿԵՆՏՐՈՆ. ՀՐԱՑ.
ՄԸԱԿՎԱ 1931—VII ՌԻՍՏԵՎ ԴՈՆ

334.6
h-62

20323

2001

**ԽՍՀՄ ՀՈՂԺՈՂ ԿՈՄԸՏԻ
ՅԵՎ ԿՈՒՏՆԵՍԿԵՆՏՐՈՆԻ ՎՈ-
ՐՈՂՈՒՄԸ ԿՈԼԽՈՋՆԵՐԻ ՅԵ-
ԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ ԲԱԶԽԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ**

(Հաստատված է ԽՍՀՄ Ժողկոմխտրհի
կողմից)

1.

Կոլտնտեսությունների յեկամուտ-
ներն ու բերքը ճիշտ բաշխելը համա-
ձայն յուրաքանչյուր կոլտնտեսականի
աշխատանքի քանակի ու վորակի և
նրա աշխատքույկում արձանագրված
աշխուրների թիվը վճռական նշանակու-
թյուն ունի կոլտնտեսությունների
արտադրական ամրացման, աշխատան-
քի մեջ յուրաքանչյուր կոլտնտեսու-
կանի նյութական շահագրգռվածու-

2010

թյունն ավերացնելու, կոլտնտեսական-
ների աշխատանքի արտադրականու-
թյան բարձրացման ու կոլտնտշարժ-
ման հետագա աճման համար:

Կոլտնտեսականների հիմնական մաս
սայի փորձի աճմանը համապատաս-
խան, այս տարի բոլոր շրջաններում և
բոլոր կոլտնտեսություններում ան-
պայման պեռք և վերացվեն անցյալ
տարի յեկամուտների բաշխման մեջ
գոյություն ունեցած թերությունները:
Այդ թերությունները հետևյալներն
են՝

1. Յեկամուտները բաշխվում էյին
ըստ շնչի և վոչ թեկատարված աշխա-
տանքի քանակի ու վորակի:

2. Կուլակային ագիտացիայի ադ-
դեցությամբ, տուալին կալսված հա-
ցահատիկից կոլտնտեսականներին
տրվում եր նրանց ամբողջ տարվա բա-
ժինը մի անգամից, փոքով խախտվում

եր աշխատանքային կարգապահու-
թյունը, փորը և հանդիսանում եր
1930 թ. բերքահավաքի ժամանակ մեր
ունեցած մեծ կորուստների գլխավոր
պատճառներից մեկը:

3. Ճիշտ կազմակերպված չեր կոլ-
տնտեսականներին փողով և մթերքով
ավանսներ տալու գործը և չկար վե-
րահավողություն նրա վրա:

4. Խճճված եր կոլտնտեսության յե-
կամուտների հաշվառումը և ճիշտ հաշ-
վառման չեր յենթարկվում կոլտնտե-
սականների կատարած աշխատանքը:

5. Խճճված էյին կոլտնտեսություն-
ների հաշիվներն այլ կազմակերպու-
թյունների հետ:

6. Կոլտնտեսական մասնաճյուղերը բա-
վարար չափով չէյին մասնակցում փո-
ղով և մթերքով ստացված յեկամուտ-
ների բաշխման կարգի քննարկմանը,
ձգձգվում եր յեկամուտների բաշխումը:

7. Հողային և կոլտնտեսական որ-
գանները բավարար չափով չեյին դե-
կավարում յեկամուտների բաշխումը:

Յեկամուտների բաշխման ասպարի-
զում անցյալ տարի տեղի ունեցած
սխալներից խուսափելու համար, ԽՍՀ
Միության Հողօրոգիմատը և Կոլտնտ-
կենտրոնը պարտավորեցնում են հո-
ղային ու կոլտնտեսական որգաննե-
րին կիրառել հետևյալ ձեռնարկում-

2.

1. Յեկամուտները չի կարելի լավ
բաշխել, առանց ձիշտ հաշվառման յեն-
թարկելու կոլտնտեսականների կատա-
րած աշխատանքը և փողով ու մթեր-
քով նրանց ստացած՝ քոլտր ավանսները:
Ուստի ամեն մի կոլտնտեսություն
պարտավոր և բերքահավաքից առաջ
լիովին պարզել և կոլտնտեսականի աշ-
խատանքային գրքույկում արձանա-

գրել նրա աշխուրների թիվը, ինչպես և
կոլտնտեսականին՝ նրա աշխուրների հաշ-
վին փողով ու մթերքով տրված ա-
վանսները և հետագայում վոչ մի դեպ-
քում հուշացնել կոլտնտեսականի գրք-
քույկում արձանագրելու նրա աշխա-
տանքային որերը, կատարելով այն 5
որը 1 անգամ:

2. Կոլտնտեսությունների վարչու-
թյունները պարտավոր են հատուկ
խնամքով կազմակերպել հավաքած ամ-
բողջ բերքի հաշվառումը և վոչ մի
դեպքում թույլ չտալ մթերքները պա-
հետ տանել, առանց համապատաս-
խան գրանցումների: Այդ նպատակով
անհրաժեշտ և ձեռք բերել համապա-
տասխան թվով կշեռքներ, իսկ յեթե
այդ հնարավոր չե, բերքը չափել հա-
սարակ ձևերով՝ ծավալի չափով, ար-
կղնեքով, պարկերով, չափումներով և
այլն:

3.4 Ուլանտեսուլթյունների վերստու-
գիշ հանձնաժողովները պարտավոր են-
առնվազն ամիսը յերկու անգամ ստու-
գել, թե վորքան ճիշտ են հաշվառ-
ման յենթարկվել մթերքներն ու նյու-
թերը, վորքան ժամանակին են գրանց
վել ստացված յեկամուտներն ու կա-
տարված ծախսերը, վորքան ժամանա-
կին և ճիշտ են գրանցվել աշխատան-
քային որերը կուլանտեսականների աշ-
խատանքային գրքույկում:

Հարավային շրջաններում ամենաու-
շը մինչև ոգոստոսի մեկը և մյուս շը-
ջաններում մինչև ոգոստոսի 15-ը յու-
րաքանչյուր կուլանտեսուլթյան վեր-
ստուգիշ հանձնաժողովը պետք է գե-
կուցում տա կուլանտեսականների ընդ-
հանուր ժողովին (կամ լիազորների
ժողովին), թե ինչ արդյունքներ և
տվել աշխատանքային որերի գրան-
ցումը կուլանտեսականների հաշվեգը-
քույկներում:

Կուլանտեսուլթյան ընդհանուր յեկա-
մուտից կուլանտեսականների միջև բաշխ
ման յենթակա յեն.—

ա) պարենահացը և այլ մթերքները,
բացի կոնտրակտացիայով պետուլթյա-
նը հանձնվելիք (վաճառվելիք) հացա-
հատիկից և սերմացվի ապահովուլթյան
ու հատուկ պարենային այն ֆոնդե-
րից, վորոնք կազմվում են կուլանտե-
սականների վորոշմամբ.

բ) կերերը, բացի այն կերերից, վո-
րոնք հանձնվելու յեն (վաճառվելու
յեն) պետուլթյանը, հատկացվելու յեն
կուլանտեսուլթյան ապրանքային կաթ-
նատնտեսուլթյուններին, հանրայնաց-
ված անասունների կերակրման, ինչ-
պես և կերի ապահովման ֆոնդերին.

գ) փողային միջոցները, բացի այն փո-
ղից, վորով պետք է վճարվեն կ ու-
տնտեսուլթյան պարտքերն ու հարկե-

բը, ինչպես և այն փողերից, վորոնք հատկացվում են հիմնական շինարարության պլանը կատարելու, ինվենտար և նյութեր գնելու, տնտեսության այլ ծախսերը ծածկելու և հատուկ հանրային ֆոնդ կազմելու համար:

4. Այն կոլտնտեսություններում, վորտեղ աշնան ցանքերը դեռևս չեն հանրայնացվել, ընդհանուր ժողովի վորոշմամբ պետք է հանրայնացվեն և մտցվեն կոլտնտեսության ընդհանուր յեկամուտի մեջ: Աշնան ցանքերի բերքահավաքը կատարվում է կոլեկտիվ ձևով:

Կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովը քննարկում և սահմանում է այն կարգն ու կանոնները, վորով հանրայնացվում են աշնան ցանքերը:

5. Աշխատանքի այն բոլոր որերը, վոր կատարել և կոլտնտեսականը 1930 թվի հունվարի 1-ից մինչև 1932 թվի

հունվարի 1-ը՝ հաշված նաև աշնանանոցանի, աշնանավարի, բազմամյա մշակութիւնների (ցանովի խոտեր, այգիներ և այլն) և հիմնական շինարարության ասպարիդում նրա աշխատած բոլոր որերը, պետք է հաշվի առնվեն 1931 թվի յեկամուտը բաշխելիս:

4:

Ընդհանուր յեկամուտի պարենային մասը բաշխվում է հետևյալ ձևով՝

1) կատարվում է այն կոնտրակտացիոն պայմանագիրը, վոր կնքվել է արտադրանքը պետությանը հանձնելու (վաճառելու) համար:

2) կազմվում է սերմացվի ֆոնդ այնպիսի չափով, վոր ապահովվի 1932 թվականին ցանքի տարածության ընդարձակումն առնվազն 10—20 տոկոսով, համաձայն կոլտնտեսությունների ցանքերի ընդարձակման 1932 թ. պլանին, և կազմվում է սերմացվի ապա-

հովման ֆոնդն ընդհանուր սերմֆոնդի 10—15 տոկոսի չափով:

3) ստեղծվում է հատուկ պարենային ֆոնդ, վորից պետք է՝

ա) մթերք մատակարարվի այն կոլտնտեսականների ընտանիքներին, վորոնց աշխատունակ անդամների թիվը վորքը է և վորոնք, չնայած իրենց բարեխիղճ աշխատանքին, չեն կարողացել աշխատել իրենց ընտանիքը պարենով ապահովելու չափ:

բ) մթերք հայթայթվի կոլտնտեսությունների սպասարկող ուսուցիչներին, դոկտանտներին, զոտեխնիկներին, անասնաբույժներին:

գ) ապահովվեն արտադնաց այն կոլտնտեսականներն ու նրանց ընտանիքները, վորոնք, աշխատունակ անդամների պակասության պատճառով, չեն կարող իրենց համար անհրաժեշտ քանակությամբ պարենային հացահատիկ

և անասունների համար կեր ստանալ: Արտադնաց այդ կոլտնտեսականներին և նրանց ընտանիքներին պետք է տալ նույնքան պարեն և կեր, վորքան ստանում է կոլտնտեսություն մեջ բարեխիղճորեն աշխատող կոլտնտեսականը: Յեթե դրսի ախատանք կատարող կոլտնտեսականի ընտանիքի աշխատունակ անդամները հրաժարվում են կոլտնտեսություն մեջ աշխատելուց, այդպիսի ընտանիքը զրկվում է վերոհիշյալ արտոնությունից:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— 3-րդ կետում մատնանշված պարենային ֆոնդը կոլտնտեսությունները բաց են թողնում պետություն սահմանած գնով:

4. Կոնտրակտացիայի համաձայն հանձնված (վաճառված), սերմացվի հատկացված ապահովագրման ու հատուկ պարենային ֆոնդերին հատկացված մթերքները դուրս դալուց հետո,

մնացած պարենային մթերքների ամբողջ հիմնական մասան բաշխվում է կոլտնտեսականների միջև, համաձայն նրանց աշխատանքի քանակի ու վորակի և աշխարհընկում արձանագրված աշխուրների:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ 1.— Կալսման ընթացքին զուգընթաց և կոլտնտեսության կոնտրակտացիոն պարտավորությունների կատարմանը համապատասխան, կոլտնտեսականներին պարենային մթերքներով ավանաներ են տրվում այլ արտադրանքի հաշվին, վոր հասնում է նրանց՝ իրենց աշխուրների համաձայն: Ավանաները տրվում են կոլտնտեսության սահմանած չափով:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ 2.— Ամեն մի կոլտնտեսության մեջ, նայած կոլտնտեսականների միջ բաշխվելիք պարենային մթերքների քանակին

սահմանվում եպարենային հացահատիկի այն ամենամեծ չափը, վոր ստանում է ամենից շատ աշխատանքային որեր ունեցող կոլտնտեսականը: Կոլտնտեսականն այդ սահմանված չափից սվելի իրեն հասանելիք յեկամուտը տանում է վորով: Ավելի քիչ աշխատանքային որ ունեցող կոլտնտեսականն ավելի քիչ պարենային հաահատիկ է ստանում, համեմատաչափադույն կոլտնտեսականի հետ:

5.

Կոլտնտեսության կերի արտադրանքը բաշխվու է հետևյալ ձևով.

ա) կատաում է պետությանը բոլոր կերերը հանձնելու (վաճառելու) պլանն այնիսի չափով, վորը նախատեսված է կոնտրակտացիոն պայմանագրում.

բ) կազում է կոշտ և խտացրած

կերերի ֆոնդ կոլտնտեսական ապրան-
քային կաթնատնտեսությունների
(ֆերմաների) և նրա հանրայնացված
լծկան ու մթերատու անասունների
պահանջները լրիվ բավարարելու հա-
մար, ինչպես և կազմում է կերի պա-
հեստի ֆոնդ անասաբուծությունն
ընդարձակելու նպատակով:

Հանրայնացված անասունների հա-
յար կազմված ֆոնդի պետք է ա-
ռանձնացնել հատուկ անձեռնմխելի
մասը, դաբանացանի ախապատրու-
ստման և կիրառման ժամանակ անա-
սուններին կերակրելու համար:

Կոլտնտեսության ապրաքային կաթ-
նատնտեսություններին ատկացված
ֆոնդերը հատկացվում միմիայն
այդ ապրանքային կաթնատնտեսու-
թյուններին և կարող են սովել միմի-
այն նրանց կարիքների հար.

գ) կոնտրակտացիոն պահանագիրը

կատարելուց ու պահեստի կերի ֆոն-
դեր ստեղծելու հետո, մնացած ամ-
բողջ կերը բաշխվում է մթերատու
անասուն ունեցի կոլտնտեսականների
մեջ, հաշվի առնել նրանց աշխատան-
քային որերը և նրանց մթերատու
անասունների իվը:

ԾԱՆՈԹՈՒՅՈՒՆ.— Մթերատու
անասուն չեցող կոլտնտեսական-
ներն իրեն հասանելիք չեկամտի
բաժինը կել ստանալու փոխարեն
ստանում կիողով:

դ) այն կոլտնտեսականը, վորը մը-
թերատու անուն ձեռք կրերի բեր-
քը բաշխելու հետ, կարող է անհրա-
ժեշտ քանակ կեր ստանալ պահես-
տի կերի դեպ իր աշխատանքա-
յին որերի համաձայն:

Կոլտնտեսությունների ղրամական
յեկամուտաց, 1931 թվականին մուծ-
վելիք հըրը, ապահովագրական

մուծումները և ստացած վարկերի պարտքը վճարելուց հետո:

1. Հին կոլտնտեսություններում 15 տոկոս և 1930 թվի հոկտեմբերից հետո կազմակերպված կոլտնտեսություններում 10 տոկոս հատկացվում է այն անբաժան ֆոնդին, վորի նպատակն է դնել մեքենաներ, լծկաններ ու մթերատու անասուններ և ծախսել հիմնական շինարարության վրա:

Անբաժան ֆոնդը կազմվում է փողով (ուլերիներով):

2. Յերկու տոկոս հատկացվում է կոլտնտեսականների հանրայնացված գույքի, գլխավորապես նրանց հանրայնացված մթերատու անասունների արժեքը վճարելու համար:

3. Մեկ և կես տոկոս հատկացվում է պարզևաարման ֆոնդին, վորով պետք է պարզևատրվեն լավագույն կոլտնտեսականները, հարվածայիններն ու բրիգադիրները:

4. Մեկ և կես տոկոս հատկացվում է ոգներու այն կոլտնտեսականներին, վորոնք ուղարկվում են այլ և այլ դասընթացներ, սովորելու նպատակով:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— Այն շրջան-

ներում, վորտեղ դեռևս համատարած կոլեկտիվացում չկա, 2-րդ, 3-րդ և 4-րդ կետերում հիշատակված ֆոնդը բաշխվում է հանրայնացված գույքի համաձայն: Այդ ֆոնդի չափը պետք է կազմի յեկամտի հինգ տոկոսը:

5. Յերկու տոկոս հատկացվում է կուլտուր—կենցաղային ֆոնդին:

6. Փողի մնացած ամբողջ մասսան, վերոհիշյալ ֆոնդերին հատկացումներ կատարելուց և արտադրական ծախսերը վճարելուց հետո, բաշխվում է կոլտնտեսականների միջև, համաձայն յուրաքանչյուր կոլտնտեսականի աշխատանքային գրքույկում արձանագրված ախատանքային որերի:

Յեկամուտները բաշխման կարգն ու ժամկետները սահմանում են կոլտնտես- սության վարչութիւնը և հաստատում են կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովը, ղեկավարվելով հետևյալ դրույթ- ներով.

1. Կոլտնտեսութիւնների վարչու- թիւնները պարտավոր են 1931 թվի յեկամուտներից կոլտնտեսականներին հասնող բաժինը բաշխել նրանց միջև 1932 թվականի հունվարի 15-ից վոչ ուշ:

2. Մինչև կոլտնտեսության մեջ յե- կամուտները վերջնականապես բաշխ- վելը, կոլտնտեսականների կարիքնե- րին բավարարելու համար՝ կոլտնտե- սության վարչության փորոշմամբ, կա- րելի յե կոլտնտեսականներին ավ նս տալ փողով և մթերքով՝ բացառապես ի հաշիվ կոլտնտեսականների ունեցած

աշխատանքային ուրերի, ընդ վորում ավանս կարելի յե տալ միայն այն կոլտնտեսականներին, վորոնք կատա- րում են կոլտնտեսութիւնների վար- չության աշխատանքային առաջադը- րանքները:

3. Կոլտնտեսականի հետ վերջնա- կան հաշիվ տեսնելիս նրան հասանե- լիք յեկամուտների ընդհանուր գումա- րից պետք է պահել տարվա ընթաց- քում նրան մթերքով ու փողով տըր- ված բոլոր ավանսները:

4. Կոլտնտեսութիւնների վարչու- թիւններին իրավունք է վերապահ- վում մթերքի ու փողի ավանսից զրկել այն կոլտնտեսականներին, վորոնք վատ են աշխատում բերքահավաքի, աշնանացանի ու աշնանավարի ժամա- նակ: Այդպիսի կոլտնտեսականներին ավանս տալը պետք է հետաձգել վեր- ջին հերթին:

5. Պարտավորեցնել կոլտնտեսու-
թյունների վարչություններին՝ հարա-
վային շրջաններում մինչև 1930 թ.
հոկտեմբերի մեկը, իսկ մյուս շրջան-
ներում մինչև նոյեմբերի 1-ը, մոտա-
վորապես վորոշել կոլտնտեսականնե-
րի միջև բաշխվելիք յեկամտի չափը-
և տալ կոլտնտեսականներին աշխա-
տանքային որերի համաձայն նրանց
հասանելիք ամբողջ յեկամտի յերկու
յերրորդ մասը, այնպիսի հաշվով, վոր
մնացած մասը տրվի ամենաուշը մինչև
1932 թ. հունվարի 15-ը՝ վերջնակա-
պես նրա հետ հաշիվ մաքրելը:

ԽՍՀՄ-ի Հողժողկոմատը և Կոլտնտ-
կենտրոնը պարտավորեցնում են կոլ-
տնտեսությունների վարչություննե-
րին, շրջանային հողբաժիններին և
կոլտնտեսություններին կազմակերպել
սույն վորոշման լայն քննարկումն
այնպիսի հաշվով, վոր ամեն մի կոլ-

տնտեսական ամենաուշը մինչև ոգոս-
տոսի 1-ը գիտենա յեկամտաների
բաշխման կարգը:

Պարտավորեցնել հանրապետական
հողժողկոմատներին, կոլտնտկենտրո-
նին, մարզային և յերկրային հողվար-
չություններին և մարզային ու յեր-
կրային կոլտնտմիություններին կազ-
մակերպել սույն վարձման անեղ կա-
սարման մասսայական սոուզումը:

ԱՅՍ ՏԱՐԻ ՎՈՉ ՄԻ ԿՈԼՏՆՏԵՍՈՒ-
ԹՅԱՆ ՄԵՁ ԶՊԵՏՔ Ե ԹՈՒՅԼԱՏՐՎԻ
ԸՍՏ ՇՆՁԻ ԲՍԺԱՆԵԼ ՓՈՂՈՎ ՅԵՎ
ՄԹԵՐՔՈՎ ՀԱՍԱՆԵԼԻՔ ՅԵԿԱՄՈՒ-
ՏԸ:

ԽՍՀՄ-ի Հողժողկոմատը յել Կոլտն-
կենտրոնի վարչությունը հիւեցնում են
բոլոր կոլտնտեսականներին խորհրդե-
րի 6-րդ համագումարի այն պարտադիր
վորոշումը, վորեղ ասված է հետեւյալը՝

«Յեկամուսների (քե փողով յել քե
մքերով) վոչ քե յուրաքանչյուր կոլտն-
տեսականի կատարած աշխատանքի Բա-
նակի ու վարակի համաձայն, այլ բաժ-

ժնչի բաժխումը շատ հաճախ բարոգում-
են կուլակները յեվ կոլսնեստությունների
մյուս բեմամիները, փորոմ փորձում են
վիժեցնել կոլսնեստությունը: Ուրիշի ա-
խասանով ապրելու այդ սիբահարներին
պեժ և ամենավնոական հակահարված
սալ, մինչեվ իսկ վսարելով նրանց
կոլսնեստություններից: Բոլոր կոլսնե-
սականների յեվ կոլսնեստությունների
համար պեժ և կանոն դառնա կոլսնե-
սության յեկամուսների բաժխումը հե-
սյեվյալ սկզբունքով՝ ՈՎ ԱՎԵԼԻ ԼԱՎ
ՅԵՎ ՇԱՏ Ե ԱՇԽԱՏՈՒՄ, ՆԱ ԱՎԵԼԻ
ՅԵ ՍՏԱՆՈՒՄ, ՈՎ ՉԻ ԱՇԽԱՏՈՒՄ,
ՆԱ ՎՈԶԻՆԶ ՉԻ ՍՏԱՆՈՒՄ»:

1931 թ. հուլիսի 12

ԽՍՀՄ-ի հողագործության ժողո-
վրդական կոմիսար՝
ՅԱ. ՅԱԿՈՎԼԵՎ

Կոլսնեկենտրոնի վարչության
նախագահ՝ Տ. ՅՈՒՐԿԻՆ

ՅԵՐԿՐԱՅԻՆ ՀՈՂՎԱՐՁՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ
ՅԵՐԿՐԿՈԼԻՈԶՄԻՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՁՈՒ-
ԹՅԱՆ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ, ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Հ.
ԿՈՎԿԱՍ. ՅԵՐԿՐԳՈՐԾԿՈՍԻ ԿՈՂՄԻՅ

Կոլխոզների յեկամուտների որինա-
կելի բաշխման մասին յեղած Հողժող-
կոմի և Կոլխոզկենտրոնի վորոշումը
լրացնելու և ընդարձակելու համար և
կոլխոզների յեկամուտների կանոնավոր
ու ժամանակին բաշխմանը բացառիկ
նշանակութուն տալով, Յերկրհողվար-
չութունը և Յերկրկոլխոզմիութունը
վորոշում են.

1) Պարտավորեցնել ռայհոդբաժին-
ներին, ռայկոլխոզմիութուններին,
ՄՏԿ և կոլխոզների վարչութուննե-
րին՝ ծավալել լայն մասսայական աշխա-
տանք կոլխոզների յեկամուտների

բաշխման վերաբերյալ Հողօրդկոմիև
Կոլխոզիկենտրոնի վորոշման մասին
այն հաշվով, վոր յեկամուտի բաշխ-
ման կարգը հասնի և բացատրվի յու-
րաքանչյուր կոլխոզնիկին—Հողօրդկոմի
և Կոլխոզիկենտրոնի վորոշած ժամա-
նակամիջոցում:

2) Պարտավորեցնել կոլխոզների
վարչություններին, ոգոստոսի 1-ից
վոչ ուշ նշանակել կոլխոզնիկների աշ-
խատանքային գրքույկներում նրանց
աշխատած օրերի քանակը, սկսած 1930
թվի հունվարի 1-ից, բացառությամբ
այն աշխատանքային օրերի, վորոնք
ցուցակագրված են յերկրամասի մի
շարք կոլխոզներում, այսպես կոչված՝
հասարակական բեռնավորման փոխա-
րեն (ոժկոմի անդամներ, գյուղկատա-
րածոներ, միջոցների մոբիլիզացիայի
լիազորներ, միլիցիոներներ և այլն),
վորոնք (աշխուրբը) ի նկատի չեն առ-

նվում և աշխուրքույկներում չեն նշա-
նակվում, իսկ վորտեղ արդեն նշանա-
կվել են աշխատանքային գրքույկնե-
րում, պետք է 5 օրվա ընթացքում
դուրս հանվեն:

3) Համարել, վոր 1930 թվի աշնա-
նացանի ավարտումից հետո կոլխոզ
մասծ, աշնանացանն անհատական կեր-
պով կատարած և իրենց ցանքսը կոլ-
խոզներում համայնացրած, կոլխոզ-
նիկների աշնանացանի վրա գործա-
դրած աշխատանքի օրերը պետք է ան-
միջապես հաշվի առնել և նշանակել
նրանց աշխատանքային գրքույկնե-
րում: Այդ աշխուրբի հաշվը կատարել
կոլխոզի 1930 թ. աշխուրբի գնահա-
տումով:

Այդ կոլխոզնիկների աշխուրբի քա-
նակը պետք է նշանակվի աշնանացա-
նի կամպանիային կոլխոզի մի հեկ-
տարի վրա գործադրած աշխուրբի մի-

ջին քանակի համեմատ, իսկ վորտեղ անհնար է վորոշել մի հեկտարի վրա գործադրած աշխուրհի միջին քանակը, վորոշել 1930 թվի աշնանուցանի կամ պանիային կոլխոզներում ընդունված վաստակի նորմաների համեմատ:

4. Վորոշել ապրանքային ֆոնդերի կազմի և նրանց չափերի հետևյալ կարգը.

ա. սերմնաֆոնդն ստեղծվում է աշնանացանի և դարձանացանի մշակույթների ցանքային տարածության համար պահանջված սերմի փաստացի չափով.

բ. ապահովագրական սերմնաֆոնդերը պետք է ստեղծվեն 1931 թ. աշնան և 1932 թվի գարնան ցանքի տարածության համար վորոշված սերմնաֆոնդի 15—20 տոկոսի չափով.

գ. ֆուրաժային և կերի ֆոնդերը, նրանց թվում և կենտրոնացածները

պետք է ստեղծվեն համայնացրած աշնասունների պահանջները բավարարելու չափով թե ապրանքային ֆերմաներում և թե նրանցից դուրս, միաժամանակ աչքի առաջ ունենալով ներկայումս յեղած, նույնպես և ապրանքային ֆերմաների կազմակերպության համար լինելիք աշնասունները:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. 1. կերի կենտրոնացրած ֆոնդերը ստեղծվում են առաջին հերթին պիտանի մնացորդներից և անապրանքային հացահատիկից:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. 2. գարնանացանի կամպանիայի ընթացքում պետք է առանձնացվեն և պահվեն պահանջված քանակությամբ ֆուրաժային ֆոնդեր.

դ. ապահովագրական ֆուրաժային ֆոնդերն ստեղծվում են ընդհանուր ֆուրաժային ֆոնդի 15—20 տոկոսի

չափով, ընդամենն այդ ֆոնդերը տարե-
բային դժբախտություններից առա-
ջացած կարիքների վրա պետք է
ծախսվեն:

5. Յեկամտի բնական (նատուրալ)
մասի բաշխման ժամանակ, վերը տե-
ղի յե ունենում կոլխոզնիկների միջև
համաձայն նրանց աշխատած ուրերի,
կոլխոզնիկների աշխատած պարենի
միջին մակարդակի հետ համեմատած,
ավելի մեծ քանակությամբ բնական
ֆոնդեր ստացող կոլխոզնիկների խում-
բակին թույլ չի արվում ավելորդ հա-
ցահատիկի սպեկուլյացիան. պարտա-
վորեցնել յուրաքանչյուր կոլխոզին
քննության առնել կոլխոզնիկների ժո-
ղովում այդ ավելորդ հացահատիկի հար-
ցը, վոր այդ հացահատիկն ավելացվի
կամ բազմանդամ ընտանիքավորների
ոգնության ֆոնդին, դրսում աշխա-
տողների (ОТХОДНИК) և այլ կոլխոզա-

յին- համայնացրած ֆոնդերին, կամ
հացամթերումներին, այն հաշվով, վոր
կոլխոզնիկներից վերցրած այդ ավե-
լորդի համար անմիջապես վճարվի
կանխիկ դրամով, դոյություն ունե-
ցող պետական գներով:

Բացատրել, վոր Հոգժողկոմի և Կոլ-
խոզկենարոնի 1931 թվի հուլիսի 13
վորոշման մեջ յեղած ծանոթությունը
կոլխոզների յեկամուսների բաշխման
հարցի վերաբերյալ (4-րդ բաժնի 4-րդ
կետի ծանոթութ.) և ներկա վորոշումը
վոչ մի դեպքում չի նշանակում ինչ
վոր շնչային նորմա և պարենավորման
հավասարեցնող բաշխում հաստատել:
Պարտավորեցնել ռայոնողբաժիններին,
ռայկոլխոզմիություններին, ՄՏԿ և
կոլխոզների վարչություններին, տա-
նել ամենավճռական հետևողական պա-
քար այս վորոշումն այդ ձեվով բա-
ցատրելու կամ ուրիշ պատրվակներով

չափով, ընդամենն այդ ֆոնդերը տարե-
բային դժբախտություններից առա-
ջացած կարիքների վրա պետք է
ծախսվեն:

5. Յեկամտի բնական (նատուրալ)
մասի բաշխման ժամանակ, վորը տե-
ղի յե ունենում կոլխոզնիկների միջև
համաձայն նրանց աշխատած որերի,
կոլխոզնիկների աշխատած պարենի
միջին մակարդակի հետ համեմատած,
ավելի մեծ քանակությամբ բնական
ֆոնդեր ստացող կոլխոզնիկների խըմ-
բակին թույլ չի արվում ավելորդ հա-
ցահատիկի սպեկուլյացիան. պարտա-
վորեցնել յուրաքանչյուր կոլխոզին
քանության առնել կոլխոզնիկների ժո-
ղովում այդ ավելորդ հացահատիկի հար-
ցը, վոր այդ հացահատիկն ավելացվի
կամ բազմանդամ ընտանիքավորների
ոգնության ֆոնդին, դրսում աշխա-
տողների (ОТХОДНИК) և այլ կոլխոզա-

յին- համայնացրած ֆոնդերին, կամ
հացամթերումներին, այն հաշվով, վոր
կոլխոզնիկներից վերցրած այդ ավե-
լորդի համար անմիջապես վճարվի
կանխիկ դրամով, գոյություն ունե-
ցող պետական գներով:

Բացատրել, վոր Հողօդկոմի և Կոլ-
խոզկենարոնի 1931 թվի հուլիսի 13
վորոշման մեջ յեղած ծանոթությունը
կոլխոզների յեկամուսների բաշխման
հարցի վերաբերյալ (4-րդ բաժնի 4-րդ
կետի ծանոթութ.) և ներկա վորոշումը
վոչ մի դեպքում չի նշանակում ինչ
վոր շնչային նորմա և պարենավորման
հավասարեցնող բաշխում հաստատել:
Պարտավորեցնել ռայոնողբաժիններին,
ռայկոլխոզմիություններին, ՄՏԿ և
կոլխոզների վարչություններին, տա-
նել ամենավճռական հետևողական պայ-
քար այս վորոշումն այդ ձևով՝ բա-
ցատրելու կամ ուրիշ պատրվակներով

պարենի բաշխման պրակտիկայում հասարակացումը և շնչաշին նորմաները քաշ տալու կուլակային փորձերի դեմ:

6. Ֆուբաթային ֆոնդերի բաշխման ժամանակ (թե կոշտ և թե կենտրոնացրած ֆուբաթը) ըստ աշխուրների տալ միայն կոլխոզում անասուն ունեցող սնտեսություններին. ազատ ֆոնդեր լինելու դեպքում բաց թողնել կոլխոզյաններին ֆուբաթ կանխիկ վճարով:

Անասուն չունենալու պատճառով ֆուբաթ չստացող սնտեսություններին ըստ աշխուրների նրանց բաժին ընկնող ֆուբաթի փոխարեն տրվում է փող: Դարմանը բաշխվում է ըստ աշխուրների վոչ միայն իբրե ֆուբաթ, այլ իբրե վառելիք և ուրիշ տնտեսական կարիքների համար:

7. Ունեւթյան և այլ հատուկ ֆոնդերից մթերքներ և կեր տալը պետք է տեղի ունենա վոչ ավելի, քան յերեք

ամիս ժամանակով, այն հաշվով, վոր կոլխոզյանի անբարեխիղճ վերաբերմունքի դեպքում դեպի աշխատանքը, աշխատանքային դիսցիպլինայի խախտման, կոլխոզից հեռանալու կամ հեռացվելու դեպքում այդպիսիներին տալըն իսկույն և յեթ պիտի դադարի:

8. Յեկամուտների դրամական մասը, վոր պիտի բաշխվի կոլխոզյաններին ըստ նրանց աշխուրների, վորոշվում է կոլխոզի բալանսը (հաշվեկշիռ) կադմեյուց հետո, հունվարի մեկին, բայց 1932 թվի հունվարի 15 վոչ ուշ:

Բալանսի մուտքի բաժնում պիտի հաշվի առնվեն 1931 թվին յեղած բոլոր դրամական ստացումները (թե պետությանը և թե իր անդամների ասպանքային արտադրանքի կանխիկ վաճառումից, դրամական ստացումներ կոնտրակտացիաներից, նպատակավոր արտադրական վարկերից և ուրիշ վո-

խառություններից, ներդրումներից և ընթացիկ հաշիվներից ստացած տոկոսներ, կոլխոզի անդամների ընդունելության վճարներ, դրամական ըստացումներ արանսպորտից, դսերթնե-րից (ОТХОДНИК) և ուրիշ աղբյուրներից, ձեռք բերված ֆինանսական պը-լանի իրական ստացումների սահման-ներում):

Ցելքի բաժնուժ նույնպես պետք է լրիվ հաշվի առնվեն դրամական ծախսերը 1931 թվի ընթացքում, դրանց թվում—ՄԳՏ հարկի, արտադրական վարկերի և կոնտրակտացիոն ավանսների վճարումը, ՄՏԿ աշխատանքի պարտքերը և կոլխոզի պարտքերն ըստ Տրակտորկենտրոնի ակցիաների, Ռայկոլխոզմիության հասանելիք բա-ժինների առանձնացումն ընդհանուր յեկամուտից, 1931 թ. կատարած ար-տադրական ծախսերը և խոշոր սար-

քավորումների վրա յեղած ծախսում-ները, նույնպես և ուրիշ դրամական ծախսումներ, բացի իր անդամներին տված ավանսներից, վորոնք պետք է հաշվի առնել կոլխոզնիկների հետ հաշիվ տեսնելիս:

Դրանից հետո մնացած գումարից առանձնացվում են հատուկ ֆոնդեր (համաձայն Հողժողկոմի և Կոլխոզ-կենտրոնի վորոշման)։

ա) Անբաժան ֆոնդին 1930 թվի հոկտեմբերից առաջ կազմված կոլ-խոզներում հատկացվում է 15 տոկոս, իսկ 30 թվի հոկտեմբերից հետո—10 տոկոս:

բ) 2 տոկոս—կոլխոզնիկների հա-մայնացրած գույքի համեմատ բաշ-խելու, գլխավորապես նրանց համայ-նացրած մթերքային անասունների արժեքի համեմատ:

գ) 1 և կես տոկոս պարգևատրման

Ֆոնդին, լավ կոլխոզնիկներին, հարձակալներին և բրիգադիրներին պարգևատրելու համար:

դ) 1 և կես տոկոս—զանազան կուլսեր և ուրիշ տեղեր գործողվող կոլխոզնիկներին ոգնության համար:

յե) 2 տոկոս—կուլտուր - կենցաղային կարիքների ֆոնդին:

զ) 3—5 տոկոս—կոլխոզների շրջանառական միջոցներին:

Մնացած բոլորը բաշխվում և կոլխոզնիկներին ըստ աշխուրի:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— 2 տոկոս բաշխումը կոլխոզնիկներին («բ» կետը) պետք է տեղի ունենա ըստ կոլխոզնիկների մտցրած անասունների քանակի արժեքի:

9. 1932 թվին կազմված բոլոր դրամական ֆոնդերի, դրանց թվում և շրջանառական միջոցների ծախսումը

պետք է տեղի ունենա արտադրական-ֆինանսական պլանի սերտ համաձայնությամբ, հաստատված ռազկոլխոզմիության կողմից: Կտրուկ կերպով արգելել հաստատված արտադրական պլանից դուրս յեղած այդ միջոցների ծախսումը—նույնպես և զանազան կազմակերպություններին և հիմնարկներին փոխառություն տալը:

Ցեկամուտների դրամական մասը կոլխոզնիկներին բաշխելիս կոլխոզների վարչությունները պարտավոր են հաշվի ժամանակ պահել կոլխոզնիկներին տված ավանսներն անցյալ և ընթացիկ տարիներում, նույնպես և մուտքի վճարները:

10. Հաշվի առնելով, վոր շատ տեղերում գյուղխորհուրդների և ուրիշ կազմակերպությունների կողմից իրենց կարիքների համար կոլխոզային ցանքսեր հատկացվելու մասին կոլ-

խողներն առաջ պահանջներ են դրվում, վորը փաստորեն պակասեցնում է կոլխողների յեկամուտները և իջեցնում յուրաքանչյուր կոլխողնիկի յեկամուտն առանձին, պարտավորեցնել կոլխողների վարչություններին, վոչ մի դեպքում թույլ չտալ ցանքեր առանձնացնելու վորևէ կազմակերպության համար, ում կողմից ել վոր լինեն նման առաջարկություններն ու պահանջները: Արդեն առանձնացած ցանքերը պետք է անմիջապես վերադարձվեն կոլխողներին:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Ներկա ցուցմունքը չի վերաբերվում այն ցանքերին, վորոնք աշնանային և գարնանային ցանքերի կամ պահապանության ընթացքում ցանել են կոլխողներում յեղած բջիջները (ՄՈՊՐ-ի, Պաշը-Ավիաքիմի, կոմյերիտմիության և այլն) հատուկ նպատակների համար:

Պարտավորեցնել ուսյող բաժիններին, ուսյկոլխողմիություններին և կոլխողների վերաստուգիչ կոմիսիաներին, անցկացնել ոգոստոսի մեկին այդ վորոշման կատարման ստուգումը:

11. Աշխատանքի կանոնավոր և իր ժամանակին հաշվառմանը և կոլխողնիկների աշխատանքային գրքույկներում աշխատանքի որերի ցուցակագրմանը բացառիկ նշանակություն տալով, առանց վորի չի կարելի պատկերացնել յեկամուտների բաշխումը կոլխողներում, պարտավորեցնել ուսյող բաժիններին և ուսյկոլխողմիություններին հատուկ ուշադրություն դարձնել հաշվառման գործին կոլխողներում, ոգոստոսործելով այդ նպատակի համար վոչ միայն կոլխողների վորակավորված հաշվետարական անձնավորություններին, այլև ուսյոնական և որիչ կենտրոններից հնարավոր չափով

եպի կոխողները գրավել աշխատող-
ներ և գրադետ, հաշիվ իմացող կո-
խողներին:

12. Ռայոնական մամուլի ուշադ-
րությունը հրավիրել Հողօրդկոմի և
կոխողներին տրոնի, նույնպես և տվյալ
վորոշումը ռայոնական և քաղաքային
թերթերում անմիջապես հրապարակե-
լու, մամուլի միջոցով տանել մասսա-
յական բացատրական աշխատանք—յե-
կամուտների բաշխման ձևի մասին
կոխողներում, տալով բաշխման լավ
օրինակներ և հարվածելով բոլոր շե-
ղումները, վստահ ուղղված են բաշխ-
ման վորոշված կարգը քանդելու. այդ
տեսակետից միաժամանակ հատուկ
կոչանել յերկրամասի դյուղթղթակից-
ներին:

13. Յուրյց տալ յերկրամասի բոլոր
կոխողներին և կոխողներին, վոր
նրանց յեկամուտների չափը կախված

է լինելու մեծ մասամբ նրանից, թե
կոխողները և կոխողներին են ինչպե-
ս են պայքարելու կոխողային շինարա-
րության մեջ յեղած կորուստների
դեմ:

Դրա հետ միասին ՄՏԿ, կո-
խողներն և կոխողներին պետք
է տանեն վճռական պայքար
աշխատանքի տրտադրողականու-
թյան բարձրացման համար, կոխող-
ներին ամբողջովին աշխատանքի
դուրս գալու համար, աշխատանքի
գիացիպլինայի բարձրացման համար:
Անխնա պայքար պիտի մղել նորմա-
ները չկատարելու դեմ, աշխատանքի
դուրս չգալու դեմ, կուլակային հավա-
սարեցման դեմ, գործավարձության
համար, լրիվ և իր ժամանակին բեր-
քահավաքի համար, բերքը ղիղելու և
կալելու համար, հացը ժամանակին ա-
ռահանելու համար, հավաքվող բերքի

ձիշտ և կանոնավոր հաշվառման համար,
արտադրանքը կոնտրակտացիոն պայ-
մանագրերի համաձայն լրիվ և իր ժա-
մանակին հանձնելու (վաճառելու)
համար:

Յերկային Հոգվարչության
պետի ոգնական
ԼՈՒԿԻՅԱՎՅԵՎ

Յերկային Հոգվարչության
նախագահ՝ ԼՈՒԶՆԵՒՆՈՎ

Ростов н-Д. Газетно-книжн. тип. СККПО.

Уполнрайлита № 3048. Ст.-ф. Б6 125x176.
Зав. № 3100-3000.

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0044721

15300

9.12.67 1.07.

Цена 7 коп.

с. х. 2. 0

На армянском языке

КАК РАСПРЕДЕЛИТЬ УРАЖАЙ
СРЕДИ КОЛХОЗНИКОВ

С.-К. Кр. отд. ЦЕНТР. ИЗДАТ. народов СССР,
«К Р А Й Н А Ц И З Д А Т»